

SONet BOTNIA paikallinen kehittämistyö

EP alueellinen ohjausryhmä 27.8.2019

Noora Aarnio, erikoissosiaalityöntekijä YTM

vs. kehittämissuunnittelija SONet BOTNIA

SWOT analyysi SONet BOTNIA EP

- **Vahvuudet: Käytä hyväksi, vahvista**

Etelä-Pohjanmaalla on syntynyt vahvoja verkostoja lasten ja perheiden sosiaalityöhön, aikuissosiaalityöhön sekä ikäihmisten palveluihin hankkeiden myötä. Myös moniammatillisia verkostoja on syntynyt ja muotoutumassa erityisesti lasten- ja nuorisopsykiatrian ja sosiaalihuollon ja lastensuojelun kesken sekä sivistystoimen kanssa (mm. VIP) Nämä verkostot toimivat aktiivisesti ja niissä toimivilla ammattilaisilla on motivaatio kokoontua yhteisten asioiden äärelle. On totuttu siihen, että saadaan tutkimustietoa tai kansallisia ohjeistuksia, joita voidaan levittää eteenpäin. On myös intoa kehittää itse botton-up tyyppisesti. Lasten ja perheiden sosiaalityössä, perhetyössä ja aikuissosiaalityössä vastaavat sosiaalityöntekijät ovat muodostaneet omat verkostonsa, mikä tukee alueen yhtenäisten toimintamallien kehittymistä. SONet BOTNIA voi vahvistaa ja kannatella näitä verkostoja, jotta niiden toiminta säilyy ja kehittyy entistä enemmän tietopohjaisuutta hyödyntäviksi.

- **Heikkoudet: Vältä, lievennä, poista**

Verkostoja on jo paljon. Sosiaali- ja perusturvajohtajat ovat kiinni monessa, joten aina osallistuminen johtavien viranhaltijoiden kokouksiin ei ole helppoa, myös SONet BOTNIA:n ohryssä tämä on näkynyt. On katsottava tarkoin, millaisia koollekutsuja tehdään, jotta osallistuminen mahdollistuu mahdollisimman monelle.

- **Mahdollisuudet: Varmista niiden hyödyntäminen**

Mikäli muodostuu 18 maakuntaa on tärkeää, että TKI/O –toiminta on myös maakunnallisessa rakenteessa. Etelä-Pohjanmaalla tarvitaan paljon kumppanuuksia tähän toimintaan ylimaakunnallisesti ja kansallisesti, jotta korkeatasoinen tutkimus mahdollistuu.

- **Uhat: Kierrä, lievennä, poista**

Vahvat maakunnalliset verkostot voivat jäädä liiaksi oman maakunnan toimintaympäristöön kiinni, jolloin uusia ajatuksia ei tule. SONet BOTNIAlla on tässä tärkeä rooli viestin tuojana sekä kansallisesta että ylimaakunnallisesta kehittämistyöstä. Siksi tiedonvaihto erityisesti kehittämissuunnittelijoiden ja kehitysjohdajan kesken on tärkeää.

E-P: SWOT /ylimaakunnallinen Nykytilanne vuosi 2019-----→Vuosi 2021-

- **Vahvuudet: Käytä hyväksi, vahvista**

SONet BOTNIALla on pitkäaikaiset työntekijät, jotka tuntevat hyvin osaamiskeskuksen tehtävät ja oman maakunnan verkostot. Kehittämissuunnittelijat ja kehitysjohtaja jakavat tietoa keskenään ja suunnittelevat yhdessä omaan maakuntaan soveltuvaa toimintaa. Osa toiminnasta voi olla ylimaakunnallista, esim. teemailtapäivät ovat hyvä esimerkki ylimaakunnallisesta toiminnasta. Tämä toimintamalli on hedelmällinen ja tuottaa hyvää toimintaa maakuntiin. SB:n sisäinen tiedotus toimii hyvin ja ideoita ja vinkkejä saa kaikilta työntekijöiltä.

- **Heikkoudet: Vältä, lievennä, poista**

Ylimaakunnallisiin verkostoihin ammattilaiset eivät näytä olevan Etelä-Pohjanmaalla motivoituneita juuri tällä hetkellä siksi, että omat verkostot ovat muotoutuneet. Valikoidusti kannattaisi silti miettiä, voisiko tietyissä teemoissa kokoontua kuitenkin johtavien viranhaltijoiden kanssa. Vammaispalveluissa voi olla myös motivoitumista ja tarvetta ylimaakunnalliselle työlle. Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan tilanne on muotoutunut hyvin omanlaisekseen Sote-valmistelun ja alueiden erilaisuuden myötä. Paikalliset erityisyydet muokkaavat tilannetta.

- **Mahdollisuudet: Varmista niiden hyödyntäminen**

SONet BOTNIA voi tuottaa materiaalia ylimaakunnallisesti kuntien/kuntayhtymien käyttöön. Esimerkiksi sosiaalinen raportointi voisi olla yksi tällainen yhteisen työstön mahdollisuus. SONet BOTNIA voisi hyödyntää entistä tehokkaammin nettisivuja tiedotuskanavana: esim. kehitysjohtajan ja kehittämissuunnittelijoiden blogikirjoitukset ajankohtaisista aiheista. Sosiaalisen median hyödyntäminen viestintäkanavana olisi yksi kehittämisen mahdollisuus SONet BOTNIALla.

Uhat: Kierrä, lievennä, poista

On tärkeää, että yhteiset teemailtapäivät ja muu tiedonvaihto hyödynnetään kaikissa maakunnissa sekä yhteiseen valmisteluun osallistutaan tasapuolisesti kaikista maakunnista. Työmäärän tasapuolisuudesta on hyvä huolehtia maakuntien kesken. Tiedotusta SONet BOTNIA:n tunnettuuden ja toiminnan lisäämiseksi ulospäin tarvitaan. Tämä vaatii jalkautumista, sosiaalisen median hyödyntämistä ja kenties uutiskirjeiden laadintaa. Resurssit voivat asettaa haasteita, mutta toisaalta voi olla kyse myös joiltakin osin toimintakulttuurin muutoksen tarpeesta. Sihteerin palkkaaminen vapauttaisi kehittämissuunnittelijoiden ja kehitysjohtajan työpanosta kehittämistyöhön.

E-P: SWOT / YTA –alue tai vastaava Nykytilanne vuosi 2019----->Vuosi 2021-

- **Vahvuudet: Käytä hyväksi, vahvista**

Lape-hankkeen ja VIP-verkoston myötä Etelä-Pohjanmaalle on syntynyt verkostoja YTA-alueelle. Näiden verkostojen myötä on syntynyt myös konkreettista yhteistyötä ja ideoiden jakamista. Toteutuessaan OT-keskus ohjaa ammattilaisten suuntautumisen entistä enemmän YTA-alueelle.

- **Heikkoudet: Vältä, lievennä, poista**

Mikäli OT-keskus ja sen myötä YTA-alueen yhteistyö toteutuu, voi olla järkevää pohtia, miten SONet BOTNIA voi toimia myös ylimaakunnallisesti. Pitkäaikainen epäselvyys OT-keskusten muodostumisen ja siten YTA-alueen vahvistumisen suhteen voi haitata SONet BOTNIA:n toiminnan kehittämistä.

- **Mahdollisuudet: Varmista niiden hyödyntäminen**

Nykytilanteessa voidaan hyödyntää sekä YTA-alueen verkostoja että ylimaakunnallisia verkostoja. Tiedonvaihto mahdollistuu eri maakuntien välillä laajemmin. SONet BOTNIA:n on tärkeää olla mukana myös YTA-alueen verkostoissa.

- **Uhat: Kierrä, lievennä, poista**

Mikäli verkostoja on eri suuntiin liikaa, voi sitoutuminen niihin heikentyä. Myös kehittämissuunnittelijoiden työajan käyttö voi pirstaloitua (vrt. resurssit). On hyvä kulloinkin pohtia, mitä muuta on meneillään ja mikä taho voi ottaa koppia mistäkin asiasta. Joka tapauksessa SONet BOTNIA:n olemassa oleva rakenne tukee kehittämistyötä, mihin keskittymällä tässä epävarmassa tilanteessa saadaan voimavaroja jokaiseen maakuntaan.

Maakunnalliset verkostot 2019

- **Lapsi- ja perhesosiaalityön ja lastensuojelun maakunnallinen verkosto** (sosiaalityöntekijät ja sosiaaliohjaajat) 15.11.2019 klo 9-12 (mahd. 9-16 THL Kysy ja kuuntele –hankkeen koulutustilaisuus). Edellinen ollut 05/2019.
- **Aikuissosiaalityön klubi:** suunnitteilla PRO SOS –hankkeessa sovitut teemat: palvelutarpeen arviointi (yhteistyössä OSMO-hankkeen kanssa) sekä koulutuksellinen teemailtapäivä taloussosiaalityöstä.
- **Perhetyön maakunnallinen verkosto** 02/2020. Edellinen ollut 05/2019.
- **Ikäihmisten palveluiden maakunnallinen työryhmä** 19.11.2019 Kauhajoella. Edellinen ollut 05/2019.
- **Sosiaali- ja perusturvajohtajien verkosto** (ei vielä sovittu syksylle). Edellinen ollut 05/2019.

Toiveita ja näkemyksiä vammaispalveluiden verkostolle? Maakunnallinen vai ylimaakunnallinen? Tarve ylipäättään?

Kehittämistyö Etelä-Pohjanmaalla 1/2

- Ehkäisevän päihdetyön työryhmä yhdessä Aksilan kanssa
- Maakunnallinen TKI/O –työryhmä?
- Lasten- ja nuorisopsykiatrian sekä lasten ja perheiden sosiaalityön ja lastensuojelun keskustelutilaisuus 7.6.2019 yhteistyössä SyTy-hankkeen kanssa. 62 osallistujaa.
- Kansa-koulu II jatkuu
- PRO SOS –hanke päättynyt. Maakunnallisesti sovittu juurrutettavaksi teemat: maakunnallinen aikuissosiaalityö, sosiaalinen kuntoutus, taloussosiaalityö ja palvelutarpeen arviointi.

Kehittämistyö Etelä-Pohjanmaalla 2/2

- Tiedottaminen
- Ohjausryhmien jäsenyydet (mm. JMM, OSMO –hanke, järjestöt 2.0, Maakunnallinen Laperyhmä, SyTy-hanke)
- Kehittämissuunnittelija osallistuu tutkimuksen tekemiseen oppikirjaan Sijaishuollon rajoitustoimenpiteet ammatillisina käytäntöinä ja kokemuksina (alustava tutkimussuunnitelma ja 2 teemahaastattelu 05/2019, 1 haast. 08/2019, julkaisu 01/2020)

Kenen muun olisi
hyvä tietää
tästä?

YHDESSÄ TEKEMISEN HUONEEN TAULU

-SOSIAALIHUOLLON, LASTENSUOJELUN SEKÄ LASTEN- JA NUORISOPSYKIAATRIAN TOIMIJOILLE

Laadittu yhdessä 62 etelä-
pohjalaisen toimijan voimin
7.6.2019

YHDESSÄ TEKEMISEN KÄYTÄNNÖT:

- Asiakas keskiössä: asiakkaan näkemykset ja ääni esiin
- Yhteystiedot selkeästi näkyviin
- Yhteydenottojen lisääminen yli hallintokuntien
- Koordinoituvastuusta sopiminen (lastensuojelussa asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä)
- Työparityön lisääminen yli hallintokuntien
- Yhteisen arvioinnin lisääminen (esim. PTA)
- Ketju-lähetä -jaksojen lisääminen
- Tiedon jakaminen asiakkaan luvalla muille toimijoille
- Mahdollisuus yhteisen työn lisäämiselle mm. yhteisen koulutuksen myötä (systeeminen lastensuojelu, MDFT vuonna 2021?)
- Kaikkien toimijoiden mukaan haastaminen
- Verkostokonsulttien hyödyntäminen

NEUVOTTELUKÄYTÄNNÖT:

- Suunnitelmallisuuden lisääminen (etukäteisvalmistelut perheen ja muiden toimijoiden kanssa, prosessi kalenteriin)
- Paikalle perheen määrittelemää läheis- ja viranomaisverkostoa
- Reflektiivisyys, ei valmiiden vastauksien kanssa neuvotteluun, erilaisten näkemysten kunnioittaminen
- Neuvottelut voidaan pitää myös perheen kotona
- Yhteenvedon läpikäyminen ymmärrettävällä kielellä
- Rooleista ja vastuista sopiminen
- Aina ei ehkä tarvita asiakkaalle raskasta verkostoneuvottelua → yhdessä tekemistä voi lisätä muutenkin
- Systeemisen tiimimallin hyödyntäminen neuvotteluissa

TIETOTEKNIIKAN JA SÄHKÖISTEN VIESTINTÄKANAVIEN HYÖDYNTÄMINEN:

- Skype käyttöön
- Salatun sähköpostin hyödyntäminen
- Toimijoiden yhteinen whats up tietoturvasestit
- Tavoitteena yhteiset, innovatiiviset tietojärjestelmät

Mitä minä voin
tehdä?

YHTEISET TAPAAMISET KERRAN VUODESSA:

- SONet BOTNIA kutsuu koolle (valmistelutyöryhmä sitoutuu mukaan) teemoina mm.
- sosiaalihuollon ja lastensuojelun lainsäädäntö
- lapsen ja nuoren kasvu ja kehitys
- ajankohtaiset teemat sosiaalihuollossa, lastensuojelussa sekä lasten- ja nuorisopsykiatrialla
- yhteistyökäytännöistä sopiminen (esim. maakuntaan verkostotyölle määritellään maakunnallinen aika jokaisen kalenteriin)
- työkäytäntöjen, sisältöjen, toimintatapojen, organisaatio-rakenteiden avaaminen
- Verkostotyön käsikirjan laadinta

Tulossa YTA-alueen verkostot

- Vip-verkoston Tays –alueen tapaaminen Seinäjoella 10.9.2019
<https://vip-verkosto.fi/tays-verkostopaivat-syksylla-2019/>
- Tällä hetkellä Tays-alueella ei ole OT-valmistelua
- Etelä-Pohjanmaan OT-kokous pidetty 11.6.2019, suunnitteilla seuraava kokous loka-marraskuulle.

Kutsu kylään kehittämissuunnittelija –pilotointi

03-08/2019

- **Suupohja kehittämispäivä 25.3.2019 ja 5.6.2019** (sosiaalityön ja perhetyön porrasteisuuden suunnittelu yhdessä työntekijöiden ja esimiesten kanssa)
- **Lapua kehittämispäivä 5.4.2019** (sosiaalityön porrasteisuuden suunnittelu yhdessä työntekijöiden ja esimiesten kanssa)
- **JIK perhekeskustyöryhmä 3.5.2019** (erityispalveluiden kehittäminen)
- **Alajärven sivistystoimen kehittämispäivä 14.3.2019** (Lape/VIP-kehittämistyö ja kansallinen lapsistrategia)
- **Kuntayhtymä kaksineuvoisen aikuissosiaalityö 30.4.2019** (vaikuttavuus ja pelitarina) → vaikuttavuuden osalta siirtynyt sairastumisen vuoksi)
- **Seinäjoen kaupunki/sijaishuollon kilpailutukseen osallistuminen 17.4.2019** kokemusasiantuntijan kanssa lastensuojelulaitoksen käsikirjan ja sijaishuollon kansalliset laatukriteerit huomioiden
- **Seinäjoen kaupunki/systeemisen lastensuojelun itsearviointi 5.6.2019** kehittämispäivässä
- **Seinäjoen kaupunki/sijaishuollon koulutusprosessin suunnittelu 06/2019** (yksi työpäivä)
- **Seinäjoen kaupunki/palveluohjauksen kehittämisprosessin tukeminen 14.8.2019**
- **Ilmajoki/lapsi- ja perhesosiaalityön tiimi 15.8.2019** (sosiaalihuollon porrasteisuus)
- Tulossa: Järvi-Pohjanmaan lasten ja perheiden sosiaalipalveluiden tiimi (sosiaalihuollon porrasteisuus)

Vaikuttavuus teemailtapäivät jatkuu

Osallisuus ja kohtaaminen vaikuttavuuden edellytyksenä/Seinäjoella/to 12.9.2019 klo 12-15.30 Frami B, auditorio 1, <https://link.webpolsurveys.com/S/6DCA43287D6A8003>

Ohjelma

klo 12 Avauspuheenvuoro, Päivi Rinne

klo 12.15-13.15 Osallisuus arjessa –ketterä kaupunki hankkeen vaikuttavuustarinat, professori Liisa Häikiö (Tampereen yliopisto)

klo 13.15-13.30 Vapaaehtoistyön koordinaattori Suupohjan ikäihmisten palveluissa, Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori Katri Rinta-Halkola ja vapaaehtoinen

klo 13.30-13.45 Arvoina osallisuus, hyvinvointi ja vaikuttavuus Autismisäätiön asumispalveluissa, Kultavuoren asumisyksikön esimies Heli Myllymäki

klo 13.45-14.15 Kahvit

klo 14.15-14.30 Sosiaalinen kuntoutus osallisuuden välineenä aikuissosiaalityössä Kuntayhtymä kaksineuvoisessa, sosiaalityöntekijä Sanna Koivisto ja kokemusasiantuntija

klo 14.30-14.45 Nuoret ja vanhemmat osallisina Seinäjoen sijaishuollon kehittämisessä ja palveluiden kilpailutuksessa, lastensuojelun johtaja Janne Pajaniemi

klo 14.45-15.15 Soiten OSALLISTU – Ohjelman esittely (ohjelma asiakasosallisuuden lisäämiseksi)

klo 15.15-15.30 Päättösanat, Harri Jokiranta

INTEGRAATION SUUNNAT?

